

Анализът на съвременната акустична картина показва, че шумовият фактор има най-силно въздействие в урбанизираните райони с население над 100 000 жители. Освен високите шумови нива, значение има и продължителността на въздействието им.

Непрекъснатото увеличаване на автомобилното движение и грешките в градоустройственото планиране дават своето отражение върху шумовото натоварване на околната среда. Не бива да се забравя, че на транспортния шум се дължи 80-85% от общото шумово натоварване в градовете.

На този етап у нас се следи основно шумовото замърсяване в райони с най-оживени транспортни участъци и в които попадат обекти с повишени изисквания за шумозащита (здравни и учебни заведения, зони за отдих и др.)

Шумът е основен стресов фактор с вредно въздействие върху здравето на населението в урбанизираните територии.

Във връзка с изискванията на Наредба № 2 (ДВ бр.37/2006г.) през 2013 г. РЗИ-Варна е провела системни дневни наблюдения за определяне на шумовото натоварване в гр.Варна в 45 пункта. Измерванията са проведени веднъж годишно и обхващат пиковите и ненатоварени часове от дневния период.

Брой и разположение на пунктовете за мониторинг

При измерванията за 2013 г в гр.Варна минималният брой на пунктовете за мониторинг е съобразен с броя на населението. Разположението и разпределението на пунктовете е съобразено с изискванията на т.5, 6 и 7 от “Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума както и переиодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива” във връзка с чл.6 ал.2 от Наредба №2 / 2006г.

• Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик

1. Бул.“Вл. Варненчик” № 128 - между сп. Патриарх Евтимий и сп. Автогара
2. Бул. “Сливница” № 121 - между ул. Х. Димитър и ул. Страхил войвода
3. Бул. “Осми приморски полк” №67 – до пицария “Морско конче
4. Бул. “Христо Ботев” – с/у бивша печатница, до магазин за рибарски принадлежности/

5. Бул. “Княз Борис” – м/у ул. “Д-р Ив. Богоров” и ул. “Н. Михайловски”
6. Бул. “Приморски” – до ресторант “Параклиса”
7. Бул. “В. Левски” – ж.к. Чайка бл.32
8. Бул. “Цар Освободител” – до МБАЛ “Св. Анна”
9. Бул. “Цар Освободител” – ж.к. Младост бл. 130
10. Ул. “Д-р Пискюлиев” № 30 – м/у ул. “Парижка комуна и ул. “Г. Бенковски”
11. Ул. “Ген. Колев” – до дом за деца “Другарче”

• Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт

12. Ул. “Девня” № 11-А – с/у Електроснабдяване /ЕОН/
13. Ул. “Густав Вайганд” № 20 А – “Погребите”

• Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум

14. Ж.к “Вл. Варненчик” до бл. 301 /влияние на летището/ - промишлен източник

15. Ж.к “Вл. Варненчик” II-ри м.р. бл. 217
16. Ж.к “Младост” бл. 150
17. Ж.к “Левски”, ул. Евлоги Георгиев” № 12 А – до бл. 2, филиал на

Икономически университет

- **Пунктове върху територии, подложени на въздействието на морски транспорт**
 - 18. Бул. “Приморски” бл. 17 – до Морска администрация – промишлен източник
- **Пунктове върху територии с промишлени и локални източници на шум и/или промишлено-складови зони**
 - 19. Бул. “Вл. Варненчик” до бл. 50 /влияние на радиозавода/
 - 20. Ул. “Найден Геров” до бл.68 – до завод “Дружба” /влияние на з-д Дружба/
 - 21. Ж.к “Младост” бл. 160 – до газостанция Младост /влияние на гаража за градски транспорт/
 - 22. Ж.к “Възраждане” бл. 6 – с/у паровата централа /влияние от парова централа/
 - 23. Кв.Вл.Варненчик II м.р. – до бл. 201 /влияние от автомивка/
 - 24. Ж.к “Възраждане” бл. 29 – до хипермаркет “Кауфланд”
 - 25. Бул. “Сливница” бл. 56 – влияние на “Фреш ъп козметикс” (западна пром.зона)
 - 26. Бул. “Цар Освободител” до бл. 67 – от хранителен комбинат “Ани” /ж.к Възраждане”
 - 27. Ул. “Зеленика” № 25 – ул. “Подвис” до автомивките
 - 28. Местност “Акчелар” – до парцел 2359, вилна зона над Картинг писта – /влияние на Картинг писта/
 - 29. Ул. “Роза” № 25 – до “Хепи”
 - 30. Ул. “Флора” бл.10 от Явор (срещу СУПЗ ”Труд”-кв.Победа)
 - 31. Ул. “Селиолу” № 25 от Вентилационни съоръжения на Медицински център Варна
- **Пунктове в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим**
 - 32. Кв. ”Чайка” до Математическа гимназия “Д-р П.Берон”
 - 33. Кв. ”Чайка” до бл. 68
 - 34. Кв. ”Вл.Варненчик” до СОУ “Яворов”
 - 35. Ул. ”Карамфил” бл. 15
 - 36. Ул. ”Кап. I-ви ранг Добрев” № 8 (район Одесос до Римски терми)
 - 37. Кв. Винаца, ул. ”Найден Райков” - срещу Евро-хоспитал
 - 38. Ул. ”Драва Соболч” № 2 (р-н Приморски, до пазар Чаталджа)
- **Пунктове в зони за обществен и индивидуален отдих**
 - 39. Морска градина до Делфинариум
 - 40. Аспарухово парк
 - 41. Парк “Вл.Варненчик”
- **Пунктове в зони за лечебни заведения и санаториуми**
 - 42. Ул. Дойран 20 – с/у Очната клиника
 - 43. СБАЛОЗ „д-р Марко Марков”, кв. Аспарухово/
- **Пунктове в зони за научно-изследователска дейност**
 - 44. Институт по хидрология и метеорология – в Морска градина, м-ст “Св.Никола”
- **Пунктове в тихи зони извън урбанизираните територии**
 - 45. Аладжа манастир-до бившата царска хижа

Период на извършване на измерванията

Отчитането на шумовите нива във всеки пункт е извършено по следната схема:

1. Веднъж годишно в периода :юли и септември
2. Дневен период – измерванията през дневния период се извършват в три часови интервала:
 - 08:10 часа;
 - 10:12 часа;
 - 17:19 часа.

Резултати и анализ

Средните еквивалентни нива на шума в пунктовете, разположени на улици с интензивно движение варират от 63,2 dB/A до 73,4 dB/A.

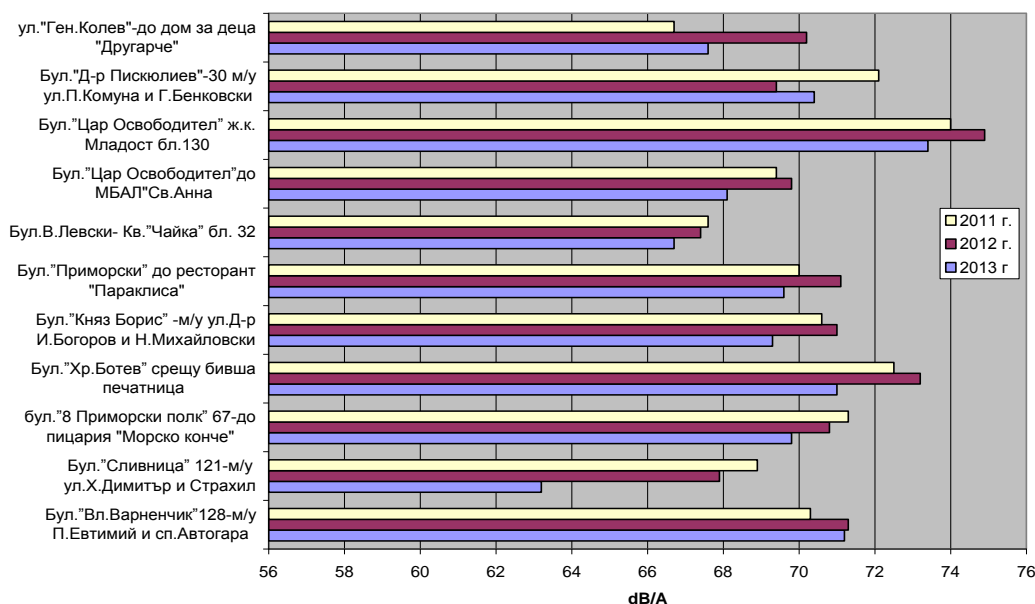
Средните еквивалентни нива на шума **превишават дневната гранична стойност от 60 dB/A във всички пунктове от №1 до №11.** (Приложение 2 към чл.5 от Наредба №6, ДВ бр.58/2006г.). Превишението варира от **3,2 до 13,4 dB/A.**

С най-високи средни еквивалентни стойности на шума се отличават следните пунктове:

- Пункт 9 Бул. “Цар Освободител” – ж.к. Младост бл. 130-**73,4 dB/A;**
- Пункт 4 Бул. “Христо Ботев” – с/у бивша печатница, до магазин за рибарски принадлежности/ -**71 dB/A;**
- Пункт 5 Бул. “Княз Борис” – м/у ул. “Д-р Ив. Богоров” и ул. “Н. Михайловски” - **69,3 dB/A;**
- Пункт 1 Бул.“Вл. Варненчик” № 128 - между сп. Патриарх Евтимий и сп. Автогара- **71,2 dB/A;**
- Пункт 6 Бул. “Приморски” – до ресторант “Параклиса” -**69,6 dB/A;**
- Пункт 8 Бул. Цар Освободител срещу МБАЛ Св.Анна-**68,1 dB/A;**
- Пункт 10 Бул.’д-р Пискулиев”-30- м/у ул. “Парижка комуна и ул. “Г. Бенковски”-**70,4 dB/A;**

На фиг № 1. сравнително са представени данните за средните еквивалентни нива в пунктовете, разположени на улици с интензивно движение за периода **2011-2013 г.**

Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик (средни шумови нива)

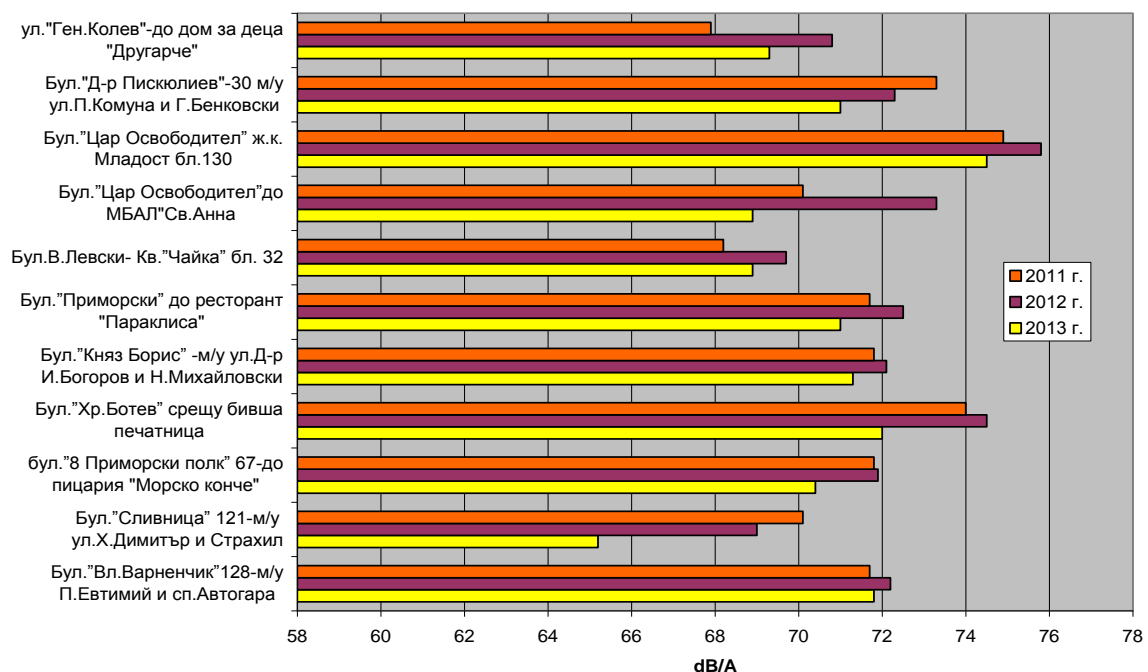
фиг.1

Сравнението показва понижение на средните шумови нива в 11-те пункта, като за част от пунктовете са по-ниски и от нивата за 2011 г.:

- Пункт 2 Бул. "Сливница" № 121 - между ул. Х. Димитър и ул. Страхил войвода
- Пункт 9 Бул. "Цар Освободител" – ж.к. Младост бл. 130
- Пункт 4 Бул. "Христо Ботев" – с/у бивша печатница, до магазин за рибарски принадлежности/
- Пункт 3 Бул. "Осми приморски полк" №67 – до пицария "Морско конче"
- Пункт 7 Бул. "В. Левски" – ж.к. Чайка бл.32
- Пункт 6 Бул. "Приморски" – до ресторант "Параклиса"
- Пункт 8 Бул. "Цар Освободител" – до МБАЛ "Св. Анна"

Същото се отнася и до максималните шумови нива измерени в тези пунктове (фиг.2)

Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик (максимални шумови нива)

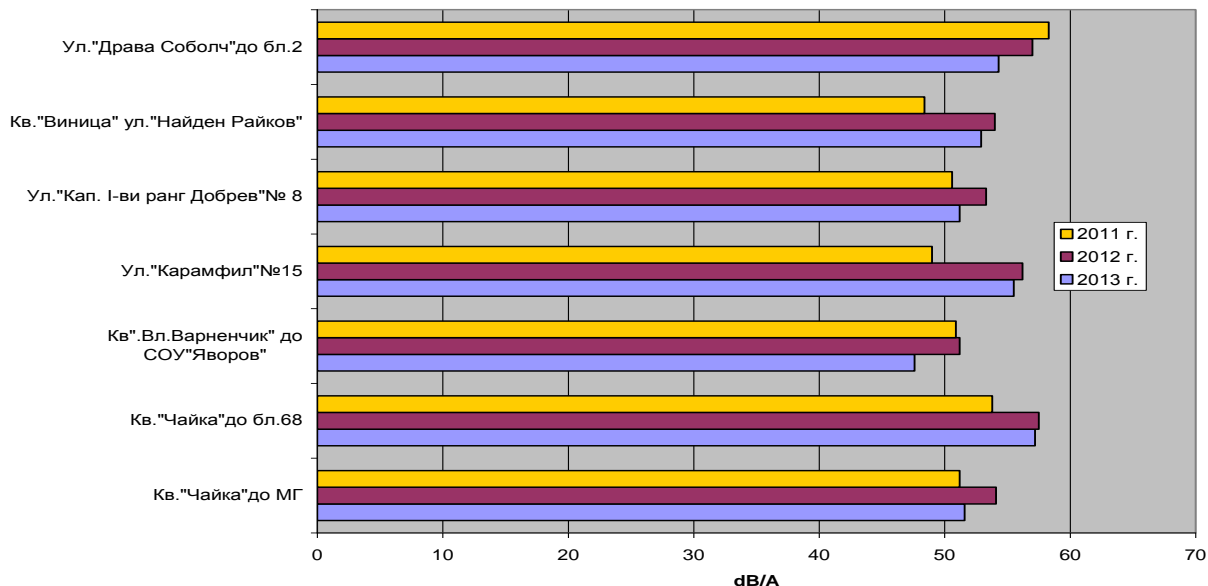

фиг.2

Сравнени с нормите пунктовете върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт; пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум; пунктове върху територии, подложени на въздействието на морски транспорт, пунктове върху територии с промишлени и локални източници на шум и/или промишлено-складови зони не превишават дневната гранична стойност за съответната територия.

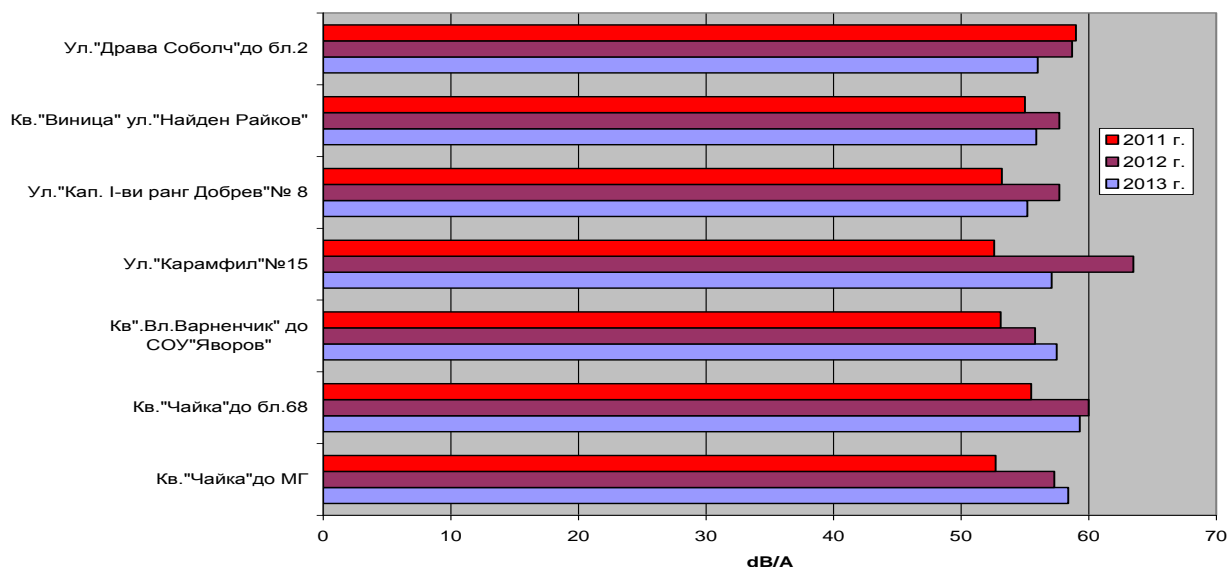
При пунктовете в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим, за 2013 г се наблюдава превишение на граничните нормени стойности при част от пунктовете, но и тук също се наблюдава понижение на средните и на максималните шумови нива при по-голямата част от тях (фиг.3 и фиг.4)

Пунктове в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим (средни шумови нива)

фиг.3

Пунктове в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим (максимални шумови нива)

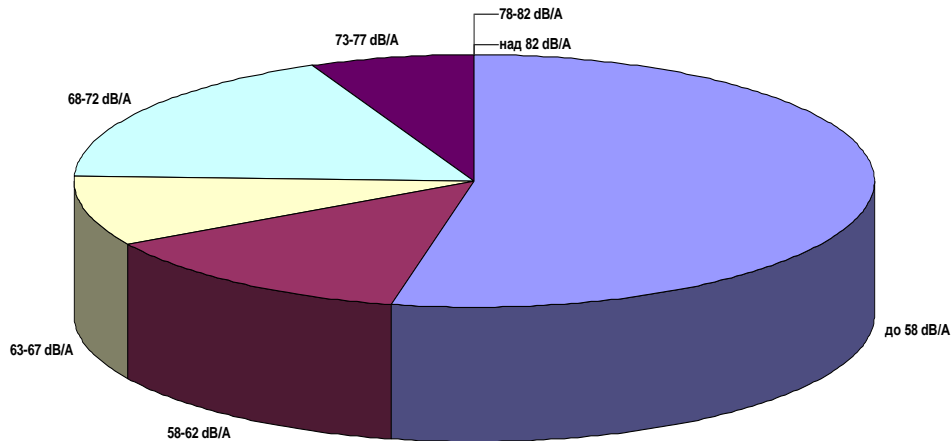

фиг.4

При останалите пунктове, разположени в зони за обществен и индивидуален отдих;пунктове в зони за лечебни заведения и санаториуми; пунктове в зони за научно-изследователска дейност; пунктове в тихи зони извън урбанизираните територии за всички са превишени граничните стойности. При тези пунктове са завишени средните и максимални шумови нива, сравнено с 2012 г.

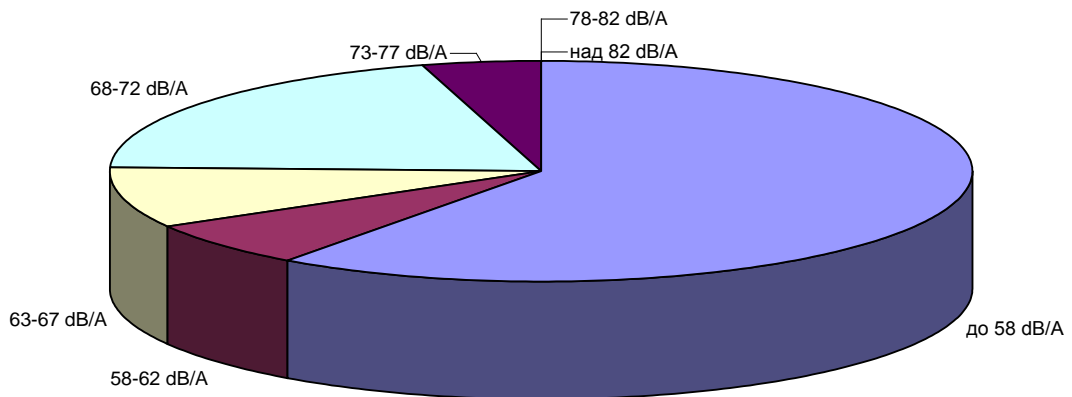
Променено е и процентното съотношение на пунктовете (спрямо 2012 г.), разпределени по диапазони, съгласно **Приложение 2** (фиг.4 и фиг.5). Увеличил се е броят на пунктовете в диапазона до 58 dB/A, и е намалял броят в диапазона 73-77 dB/A

Разпределение на пунктовете за мониторинг по диапазони на шумовите нива за 2012 г.

фиг.4

Разпределение на пунктовете за мониторинг по диапазони на шумовите нива за 2013 г.

фиг 5

Продължава тревожната тенденция за значително шумовото натоварване в т.нар. “тихи зони” в урбанизираните територии.

На регионално, градско ниво е необходимо да се определят критичните в акустично отношение райони. За част от пунктовете с неблагоприятни шумови нива, те се дължат и на лошото състояние на пътната настилка, и на засиления транспортен поток в тези участъци и скоростта на движение на МПС.

Идентифицирането им позволява да се води борба с шумовото замърсяване. Необходимо е подобряване състоянието както на главните, така и на второстепенните улици, а също и на вътрекварталните, където също е разрешено движение на МПС. Подобряване на акустичната обстановка може да се постигне и с подобряване организацията на движение и корекция на разрешената скорост в някои участъци.

За Община Варна е изготвен План за действие с цел управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда на територията на агломерация Варна. В ОУП на гр.Варна и в други планове за действие за намаляване на вредните емисии са предвидени мерки за намаляване на шума в околната среда. Наложително е да се осигурят необходимите средства, за да се осъществят поне част от предвидените шумозащитни мероприятия.

В Общинския план за развитие на Община Варна за периода 2014 – 2020 година са заложили редица мероприятия за интегрирано изграждане на нова и модернизиране на съществуващата техническа инфраструктура на Общината, за подобряване на териториалната свързаност, благоустрояване на селищната среда и достъпност до обектите за публични услуги:

Изграждане, рехабилитация и поддържане на пътната и уличната инфраструктури в Общината и адекватна на нуждите за свързаност и достъп до публични услуги организация на движението.

В изпълнение на специфичната цел са предвидени инвестиционни проекти свързани с реконструкция/рехабилитация/разширение на уличната мрежа на гр.Варна, които са включени в програмата за изпълнение на ОПР са предмет и на ИПГВ, за които има издадено Решение № ВА – 6/ЕО/2013 г. на РИОСВ – Варна, а именно:

- Реконструкция на ул.”Мадара” в участъка от ул.”Д-р А.Железкова” до ул.”Явор” и благоустрояване пространствата в карето между бул.”Царевец” – ул.”Караагач” – ул.”Мир” – бул.”В.Левски” – бул.”Осми Приморски полк”, чрез **изграждане на детски площадки, зони за отдих, спортни площадки, озеленяване, велоалеи** и др. на територията на 17 м.р., район Приморски;
- Основен ремонт на уличната мрежа по трасето бул.”Приморски”. бул.”Цар Освободител”. бул.”Княз Борис I”. в обхват от ул.”Ст.Стамболов” до п.в.”Почивка” (бул. „Левски”) и прилежащите му съоръжения (подлези) и благоустрояване на ул.”Ал. Стамболийски”. чрез **обособяване зони за отдих, подмяна улично осветление, обновление на ландшафта по пешеходната зона на улицата, велоалеи и др. район „Приморски;**
- Рехабилитация на улична мрежа (вкл - тротоари, осветление и елементи на уличната инфраструктура - **подлези, надлези, кръстовища, велоалеи, алеи, паркиране**) на територията на гр.Варна;
- Реконструкция и изграждане **на нови площадки за спорт и игра, кътове за отдих;**
- **Реконструкция растителност, поливна система;**

Част от предложените проектни идеи попадат в обхвата на Приложение №2 към чл.93, ал.1, т.1 и т.2 ЗООС . Те са предмет на ИПГВ, за които има издадено Решение № ВА – 6/ЕО/2013 г. на РИОСВ – Варна, а именно:

- Изграждане на паркинг пред Катедралата ;
- Изграждане на паркинг до сградата на Общинската администрация ;

- Изграждане на паркинг по ул. Баба Тонка, 9 м.р.;
- **Изграждане на подземен гараж за 120 коли;**
- Изграждане на **подземен паркинги под Двореца на културата и спорта;**
- **Изграждане на подземен паркинг** под Приморски (от общината) – при ФК Варна;
- Паркинг на билетен център Градски транспорт, обръщача на Тролей 3, на ул. Бачо Киро и ул. Русе.

Други значими проекти предвидени за реализация в ОПР 2014-2020 година:

- Реконструкция на бул. "Чаталджа" в участъка от бул. "Осми приморски полк" до бул. "Ген. Колев";
- Реконструкция на ул. "Подвис" в участъка от ул. "Хр. Смирненски" до ул. "Битоля", включително основен ремонт на мостово съоръжение на бул. "Левски";
- Реконструкция на ул. "Вяра" в участъка от бул. "Сливница" до бул. "Цар Освободител";
- Реконструкция бул. "Ян Хунияди" в участъка от бул. "Сливница" до ПВ "АМ Хемус" / Комитово Ханче;
- Реконструкция на бул. Девня в участъка от бул. Ат. Москов до бул. Република;
- Реконструкция на бул. Ат. Москов в участъка от Път I-2 до ул. "Кольо Фичето";
- Реконструкция на ул. "Роза" от бул. "Левски" до ул. "Хр. Смирненски" и напречни улици, благоустройство;
- Изграждане на рампи - възел с АМ "Хемус" - качване от бул. "Ат. Москов";
- Реконструкция на ул. "Кракра" в участъка от бул. "Хр. Ботев" до ул. "Струга"/бул. "Левски";
- Изграждане на ул. "Осма" през кв. "Бриз" и кв. "Св. Никола" до Път VAR 1083 "Виница" - Св. Св. "Константин и Елена";
- Реконструкция на бул. "Хр. Смирненски" в участъка от ул. "Прилеп" - п. в. "Каменар" до бул. "Осми приморски полк" – п. в. "Виница".

Подобряване на транспортната свързаност и времето за достъп до публични услуги чрез екологично чист масов обществен пътен транспорт (МОПТ)

- Изпълнение на проект „Интегриран градски транспорт на Варна“, финансиран по Договор за безвъзмездна финансова помощ № BG161PO001/1.5-03/2011/002 (период на реализация 09/07/2012 – 09/07/2015 г.);
- **Разширяване и реконструкция на бул. Цар Освободител** от бул. "Васил Левски" до възел Летище;
- Доизграждане за разширяване на платна в участък на бул. Васил Левски до ул. Вяра;
- Ново изграждане на участък на бул. Цар Освободител от ул. Вяра до ул. Ян Хунияди;
- Ново изграждане на участък на бул. Цар Освободител от ул. Ян Хунияди до възел Летище;
- **Реконструкция и разширяване на Ул. Отец Паисий**, в участъка бул. Вл. Варненчик” – бул. „Цар Освободител”
- \Прединвестиционно проектиране на втори мост към Аспарухово

Създаване на условия за алтернативни начини на придвижване и нова култура на градска мобилност

- **Изграждане на велоалея** по бул. Приморски – бул. Цар Освободител. бул. Княз Борис I – до края на града и изграждане на 5 броя покрити велосипедни паркинги по трасето на велоалеята.

В Проекта за „Разработване на **Интегриран план за градско възстановяване и развитие – гр. Варна**“ за в бъдеще е предвидено и реализация на проекти свързани с изграждането на шумозащитни съоръжения по големи пътни артерии в района на град Варна, което ще има положително въздействие, относно този фактор;

Създаването на оптимална териториална организация на транспортната инфраструктура е заложено в приетия Общия устройствен план на град Варна, като същевременно и проекта за ИПГВР на град Варна ще подпомогне да се постигне търсения ефект.

В предложените проекти към ИИГВР на град Варна - **Проекти за насърчаване на устойчивата градска мобилност и интегриран градски транспорт**, Група проекти 4), и в резултат на проведеното обществено обсъждане, са взети предвид препоръките на специалистите изготвили **План за действие за предотвратяване и намаляване на шума в околната среда**, за изграждане на шумозащитни екраниращи съоръжения с целенасочено действие в района на - бул. „Княз Борис III“ (ВВМУ, Морска градина), бул. „Приморски“, бул. „Девня“, бул. „Цар Освободител“ (МБАЛ, Икономически университет).

Заедно с тези проекти, са предложени и други свързани с благоустрояване и реконструкция на съществуващите зелени площи, на части от уличната мрежа и др., които също ще имат положителен ефект при реализацията на плана, а именно допълнително намаляване на нивата на шума в рамките на града.